

GIRA IL MONDO

–Ja ho tenim clar, açò. Aquesta porta no te l’obrin ni Déu ni el Dimoni –i després va fer una rialleta estúpida.

I l’enterrador:

–A vore si és veritat, que estic fart que la xicalla me l’òbriga per vindre a jugar amb el material.

–I què voldràs, si tens un parc temàtic al magatzem. Als nanos els resulta més divertit vindre a escorcollar-hi que anar a fotre pedrades als gats.

–Doncs que vagen a furgar en la figa de sa mare, a vore si allí troben morts, que a mi ja m’han fotut prou. Què et dec.

I quan el manyà li fa els comptes, fa un salt.

–Redéu! Redimoni! Com m’has fotut, Miquel, que jo no sabia que et cotitzaves tan alt. Açò no sé si t’ho podré pagar ara.

–No t’amoïnes. Ja liquidarem més endavant, que ens coneixem de tota la vida i ens coneixerem en tota la mort –i la rialleta.

–D’això res. Jo no vull que te’n vages sense cobrar. Ara mateix et faig un paper que em comprometa. Un pagaré d’aquells que n’hi diuen.

I en un full hi escriu:

“Malparades, a 10 de novembre de 1999”

“Jo, Vicent l’enterrador, pagaré l’import de la factura que Miquel, el manyà, emet en aquest mateix dia en el termini màxim de...”

L’enterrador que alça el cap del paper:

–¿Quan diuen que li queda a Andreu, l’armer?

–No molt, no molt. Està ben fotut. He sentit que no fa més que tossir sang i que a penes pot respirar. Diuen que té taques d’aquestes que ixen als pulmons de fumar tant.

–¿Quaranta dies?

–En ca la sogra pensen que ja ha eixit de comptes. Que viu de regalat de fa mig any. Com ho deuen vore de negre que a Nadal, en

comptes de Naixement, tenen preparada la Passió ¿A cas no has vist quina cara fa la Carme, que sembla que ja l'ha soterrat?

–Doncs posarem un mes, i ja li va bé.

–Compta-li'n dos, per si de cas la Providència decideix allargar-li una mica més la vida.

–O el Diable l'agonia. “...dos mesos a partir del dia de hui”

“I queda com aval d'aquest pagaré, els diners que rebré de l'enterrament d'Andreu, l'armer”.

–Una caixa de frontisses també, y deu forrellats. Ah, i una soldadora, que l'altra m'ha envellit de sobte. I que més: filferro en tinc... i caragols... Però em caldrà un altre joc de claus fixes de tub, i un tornavís d'estrela. I... A vore quan puja açò, de moment.

I després d'esperar que aquell desallotjara el llapis de l'orella i sumara.

–Tant! Fotre, com està tot. Escolta, Enric, tu m'admetries un pagaré per tot açò.

–No em toques els collons, Miquel, que jo a aquestes foteses no hi estic acostumat!

–No n'has de patir pel cobrament. Mira, com aval et presentaré el pagaré que em va signar ahir Vicent, l'enterrador, per una feina que li vaig fer. Ell me l'ha avalat amb l'enterrament d'Andreu, l'armer, que està al caure –i després la rialleta a què ens està acostumant.

–Sí que està malament, sí. Pobre. Qui se l'ha creuat pel carrer diu que ja fa tuf de mort.

–M'han contat que s'ha quedat remagrit, i no és per falta de menja, no. És que té als pulmons un corcó dolent d'eixos. Ja saps.

–La puta parca! Au, va, endavant el pagaré. Si vas net ara, més val açò que res. Total: per acabar morint-nos l'endemà... Jo mateix, de fa uns dies que tinc els budells esvalotats. Hauré d'anar que em miren, no tinga jo un d'allò també...

–No puc esperar més que em criden del Segur, don Pasqual; al pas que vaig, acabaré cagant petroli. Au, faça'm el que haja de fer i talle'm el raig d'una vegada, que en l'última setmana he visitat més el forat del comú que el de la meua dona.

–Un respecte, Enric, que no està a sa casa. Que jo he gaudit d'una educació devota i aquestes bromes no em fan cap gràcia.

–I per quin forat pensa que ha eixit vosté? Pel mateix que hi entrà una nit que sa mare i son pare tenien fred al llit. No siga tan pudorós, que per a pudor ja tenim la que deixe jo darrere cada vegada que faig aire. Compte que note retorçó! Aaaahí va...Ostres, perdone, però no ho puc aturar. Per això estic ací, perquè ho ature vosté.

–Quina falta d'educació. Això s'avisa a temps i es retira un instant al bany.

–Viuria al bany si no puguera deixar anar llast quan em sobrevé un d'allò del ventre.

–Vinga va, acabem ràpid que aquesta fetor no hi ha qui la soporte. A vore si tinc temps de ventilar abans que passe el següent.

–I a propòsit. El tractament aquest que em donarà, més les consultes, que pujarà molt?

–Home, molt...

–No. Ho dic perquè ara l'únic líquid de què dispose és el que em circula pels budells. Però tinc una comanda que he de cobrar en qüestió de dies. ¿Veritat que no li fa res que jo li escriga un pagaré d'aquells, posant la factura de la comanda aquesta com aval...?

–Home, no és la manera habitual de procedir. Hauria d'haver vingut després de cobrar, amb els diners a la mà...

–Però tenint en compte la urgència...

I fa com que constreny el ventre.

–Detinga l'urgència, que segur que puc fer-hi una excepció.

–Ja comencem a entendre'ns.

Després, amb el pagaré a la mà, el metge que pren del braç el ferreter i se l'apropa:

–Una coseta, abans d'anar-se'n, Enric –li xiuxiueja a cau d'orella–, i conste que no és tafaneria sinó interès pels afers propis, els dels diners, vull dir. ¿Qui és aquest de la factura?

I el ferreter que no té miraments a l'hora de fer-lo sabedor del recorregut sencer del pagaré. I quan arriba a la part de l'enterrador i la mort segura de l'armer, el metge que fa un salt.

–Però si l'armer té per a un parell d'anys, o tres, o cinc, que la ciència ha avançat molt i aquestes malalties les tenim bastant controlades. De fa uns dies que li estem administrant un tractament que el deixarà nou. Si abandona el tabac i, com li dic, amb una mica de sort, en una mesada a l'Andreu li quedarà el pit més net que el calze de mossén Ferran abans de missa de huit. I de seguida el vorem tornant a la cacera a respirar tots els vents sans de la muntanya. Li costarà molt d'esforç, molt de sacrifici, molt de patiment i molts diners, tot s'ha de dir, però aquest estiu l'armer ens guanya a tots la cursa de Sant Roc, ja li ho dic ara. A l'Andreu no el soterrem ni hui ni demà ni el mes que bé, pot estar-ne segur, Enric.

–¿I no sap si n'hi ha cap altre al poble que estiga més allà que ací, don Pasqual?

–No me'l veia jo abraçant un escopeta, don Pasqual. Com que no se li coneix ni dona, me'l feia una mica delicat. Però mira per on, mala traça no en té. Ara bé, de punteria no li'n sobra ni dos quinzets; que dos perdius que ha vist, dos tirs que han passat més a prop de la meua cua que de la de les aus.

–La veritat és que no sóc molt de la cacera, però estic tan meravellat de vore com està recuperant-se, que m'he dit: “Pasqual, potser tu hauries d'anar també a la muntanya de tant en tant”.

–Doncs me n'alegre. Que al poble hem d'animar-nos a eixir a pegar tirs, a vore si el negoci de l'armeri remunta, que últimament...

Mire, perquè es faça una idea: aquest mes només he venut la seua escopeta, que per cert, de caçar no en sabrà, però a triar fusells no cal que li ensenye ningú. Ara, i no s'ho prenga malament, no el feia tant justet de fons, don Pasqual. Pensava jo, i espere que no s'ofenga vosté, ara que ja som amics, que era molt rendible açò de viure de les malalties alienes...

–I de les morts –diu el metge per al botó de la camisa.

–Com?

–No res. No res

–Perquè a mi m'ha esmunyit la llibreta fins a traure-li els colors a les xifres i pensava que vindria a la botiga amb la cartera carregada de bitllets de veritat. Però no pense que jo li ho retrac, açò, el dimoni em castigue... Res més lluny, que al capdavant m'ha tornat la vida, vosté. Que no poder respirar és molt dolent, molt, i no li ho desitge a ningú. A més, estic tranquil perquè sé que el seu negoci és segur...

–I el de l'enterrador –torna-hi.

–Però què diu?

–Res, home. Res.

–I tard o d'hora acabaré cobrant el full que m'ha signat, el pagaré aquest que m'ha dit que es diu. I conste que ja em done per pagat amb açò de tindre company els diumenges per vindre a encalçar perdius, o conills, o raboses...

–Raboses! No siga bèstia.

–Raboses o qualsevol altra cosa que es moga...

I va resultar que la cosa que es mogué fou ell, just en un moment que el metge tenia el dit dur al disparador i els nervis fluixos al rosari de l'esquena. El pit de l'armer va interposar-se entre la boca del canó de l'escopeta nova i el no-res, i en una dècima de segon un núvol de perdigons va travessar-lo de banda a banda i el va fer caure a terra abans de poder dir fill de puta.

–Jure per tots els sants i tots el beats que ha estat un accident. L'esforç que em fet tots per deixar-li els pulmons nets, per què hauria de voler malmetre-li'ls jo ara? –va repetir-se el metge per a ell mateix, així

com cent cinquanta vegades, amb l'escopeta al muscle i les botes enfangades, abans d'arribar a la caserna de la Guàrdia Civil.

“Gira il mondo, gira...” expulsava burleta l'altaveu de la ràdio mentre l'enterrador contemplava incrèdul el pagaré que li havia lliurat la vídua d'Andreu, l'armer, aquell mateix matí.

–La malaltia que ha patit el meu marit ens ha deixat sense un xavo –li havia dit, ullerosa, entre mocs i sanglots–. Però he trobat un paper signat pel metge on diu que ens abonarà una factura que ens deu...–més sanglots–. El Déu dels Animalons del Bosc deu estar fent-se un fart de riure: mira que haver de pagar el soterrar de l'Andreu amb els diners que cobraré pel fusell que l'ha matat... –trau un mocador i expulsa totes les llàgrimes que pot pel nas–. Si és que la vida té unes coses...!

–I la mort, senyora Carme, i la mort.